

УДК 342.922

Іванна Миколаївна КУБАХ,

курсант 2 курсу факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Вікторія Сергіївна МАКАРЕНКО,

старший викладач кафедри адміністративної діяльності

поліції факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД ДІТЕЙ

Проблема правопорушень серед дітей та підлітків не нова, вона сягає ще часів античності. Норми і правила поведінки, які були сформовані у суспільстві, постійно порушувались окремими його членами, і такі явища як злочинність, протиправні дії існували завжди та були незмінною частиною життя соціуму.

Ще давньогрецький мислитель Сократ (470 р. до н. е.) сказав: «Наша молодь любить розкіш, вона погано вихована, вона насміхається над старшими, зовсім не поважає їх. Наші сучасні діти стали тиранами, вони не встають, якщо в кімнату заходить старша людина, протирічають своїм батькам. Просто кажучи, вони дуже погані... і не надійні» [1].

Варто відкрити Біблію, щоб знайти там опис факту злочину, скоєного Каїном, котрий навмисно вбив свого брата Авеля через заздрощі. Дізнавшись про це, Бог, який не припускав убивства, все ж захистив його від помсти інших, сказавши, що через те, хто вб'є Каїна, семикратно буде помщений. «І вмістив Господь знака на Каїні, щоб не вбив його кожен, хто стріне його» [2].

На нашу думку, ця проблема не втратила своєї актуальності й сьогодні. У сучасних умовах протиправна та асоціальна поведінка набуває масового характеру і часто сприймається як звичайний стиль життя. Сьогодні спостерігається катастрофічне зростання дитячої злочинності, її омоложення (збільшується частка правопорушників, які не досягли 16 років). Відхилення проявляються як у порушеннях

дисципліни, небажанні вчитися, хуліганських учинках, крадіжках, бродяжництві, алкоголізмі, наркоманії, проституції, булінгу, так і в серйозних злочинах, які передбачають застосування кримінальних заходів.

Загалом виникнення протиправної поведінки у підлітків зумовлено низкою факторів, серед яких: соціально-економічні (низький життєвий рівень значної частини населення, безробіття, що спонукає до пошуків шляхів кращого життя за кордоном, соціальне розшарування суспільства, криза сім'ї); психолого-педагогічні (труднощі підліткового віку, дезадаптація, недоліки виховної роботи школи, родини та інших соціальних інститутів); медико-біологічні (вади спадковості, підвищена збудливість, емоційна нестабільність, психічні розлади).

Велика роль у сфері попередження вчинення правопорушень серед дітей покладається на підрозділи ювенальної превенції Національної поліції. У Законі України про «Національну поліцію» від 02.07.2015 року у розділі IV, статті 23, зазначено основні повноваження поліції, зокрема у підпункті 17 визначено, що у межах своєї компетенції, визначеної законом, вона здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячої бездоглядності, правопорушення серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі [3].

Інспектори служби ювенальної превенції керуються та виконують покладені на них завдання наказом Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» від 19.12.2017 року № 1044 [4]. У цій Інструкції в розділі II «Основні завдання і повноваження підрозділів ювенальної превенції» ідеться про основні повноваження та низку профілактичних дій, спрямованих на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин та умов, які цьому сприяють, ужиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; участь в установленні місцезнаходження

дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення; вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб; провадження діяльності, пов'язаної із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти.

З метою здійснення заходів індивідуальної профілактики щодо дитини (розділ III Інструкції) поліцейський підрозділу ювенальної превенції заводить обліково-профілактичну справу та вносить відомості про взяття на профілактичний облік до відповідної інформаційної підсистеми бази даних, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, дітей, щодо яких поліцейські ювенальної превенції здійснюють профілактичну роботу.

Поліцейські підрозділів ЮП уживають заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству в межах Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [5].

Підрозділи ювенальної превенції взаємодіють з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади й органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями в напрямках профілактики правопорушень у дитячому середовищі, протидії домашньому насильству та дитячій бездоглядності; забезпечення прав та інтересів дітей; упровадження кращих міжнародних методик та практик роботи з дітьми, які перебувають у конфлікті із законом, та дітьми, які потерпіли внаслідок протиправних діянь, у тому числі реалізація спільних проектів щодо профілактики правопорушень серед дітей; підвищення професійного рівня, набуття знань, умінь та навичок шляхом участі в семінарах, тренінгах та інших практичних і теоретичних заходах. Також беруть участь у нарадах, конференціях, круглих столах, висвітлюють інформацію про стан злочинності в дитячому середовищі та заходи щодо його покращення, які вживаються поліцейськими, дають рекомендації батькам, законним представникам щодо запобігання вчиненню

дітьми та стосовно них правопорушень, поширенню негативних явищ серед дітей; організовують спільно з іншими уповноваженими та зацікавленими органами державної влади, місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, громадськими організаціями профілактичні заходи серед дітей.

Отже, формування правової держави, зміцнення законності й правопорядку вимагають удосконалення та підвищення роботи органів Національної поліції, основним завданням яких є служіння суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. Її функції передусім повинні бути направлені на проведення превентивної й профілактичної діяльності кримінальних та інших правопорушень серед дітей, а визначене широке коло поліцейських послуг має надавати змогу досягти зниження рівня злочинності серед молоді, зменшити кількість повторно вчинених злочинів і в процесі виховання формувати сприятливий соціально-психологічний клімат у сім'ях, громадських місцях та закладах освіти.

Список бібліографічних посилань

1. Молодь. Завжди не така // Дивен світ. URL: <https://dyvensvit.org/statti/1012925/> (дата звернення: 19.10.2018).

2. Буття. Розділ 4 // Біблія Онлайн : сайт. URL: <https://www.bibleonline.ru/bible/ukr/> (дата звернення: 19.10.2018).

3. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 19.10.2018).

4. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 № 1044 // Аіга:Закон : правовий портал. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE32138.html (дата звернення: 19.10.2018).

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству : закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 19.10.2018).

Одержано 23.11.2018



УДК 351.74(477)

Дар'я Олександрівна КУЗІНА,

курсант 1 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юлія Олександрівна ЗАГУМЕННА,

професор кафедри теорії та історії держави і права

факультету № 1 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 6 Конституції України державна влада здійснюється на засадах поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Оборонна та правоохоронна діяльність завжди були і є типовими функціями центральних органів влади. Питання стосовно визначення місця правоохоронних органів серед гілок державної влади пов'язують із наявністю обставин, в яких вона здійснює свою діяльність. Стратегічна мета діяльності правоохоронних органів полягає у забезпеченні реалізації єдиної ефективної державної політики у сфері запобігання та нейтралізації внутрішніх загроз національній безпеці, викорінення злочинності, зміцнення законності та правопорядку, завдяки чому правоохоронні органи України мають перетворитися на потужний державний механізм забезпечення внутрішньої, зокрема економічної безпеки держави.

Правоохоронні органи – це спеціально уповноважені державні органи, які забезпечують дотримання та реалізацію прав і свобод громадян, законності та правопорядку із дотриманням встановлених законом правил та процедур відповідно до своєї компетенції. На відміну від інших систем державних органів, система правоохоронних органів не